

Sygn. akt I PK 223/14

POSTANOWIENIE

Dnia 17 marca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z powództwa D. K.
przeciwko Zespołowi Obsługi Ekonomiczno-Administracyjnej w D.
o odszkodowanie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 17 marca 2015 r.,
skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w O.
z dnia 24 marca 2014 r.,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w O. wyrokiem z dnia 15 listopada 2013 r. zasądził od strony pozwanej Zespołu Obsługi Ekonomiczno – Administracyjnej w D. na rzecz powódki D. K. kwotę 16.200 zł tytułem odszkodowania za nieuzasadnione wypowiedzenie umowy o pracę oraz orzekł o kosztach procesu.

Sąd Rejonowy ustalił, że powódka zatrudniona była w Zakładzie Budynków Komunalnych w D. na stanowisku dyrektora od 11 marca 2008 r. do 31 stycznia 2013 r. W październiku 2012 r. powódka otrzymała wypowiedzenie umowy o pracę, w którym pracodawca zawarł liczne zarzuty w stosunku do wykonywanej przez nią pracy. W ocenie Sądu Rejonowego roszczenie powódki zasługiwało na

uwzględnienie, ponieważ zarzut o największym ciężarze gatunkowym, a to „nieprawidłowego gospodarowania funduszem remontowym i spowodowanie zadłużenia gminy wobec wspólnot” nie uzasadniał dokonanego wypowiedzenia zgodnie z art. 45 § 1 k.p. Sąd Rejonowy przyjął, że działaniem uproszczonym byłoby obciążanie powódki za uchybienia w pracy kierowanej przez nią jednostki, mając na uwadze zastany kontekst sytuacyjny i specyfikę działania tej jednostki. Gmina posiadała bowiem pełną wiedzę o finansach Zakładu Budynków Komunalnych w zakresie wydatków i wpływów, które były opisywane w rocznych sprawozdaniach.

W wyniku uwzględnienia apelacji strony pozwanej Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w O. wyrokiem z dnia 24 marca 2014 r. zmienił zaskarżony wyrok i oddalił powództwo.

W uzasadnieniu tego wyroku Sąd Okręgowy wskazał, że Sąd pierwszej instancji w sposób szczegółowy przeprowadził postępowanie dowodowe w sprawie, ale dokonał błędnej oceny zebranych dowodów, w tym zeznań świadków oraz przesłuchania stron. Sąd ten pominął, że strona pozwana podała szereg przyczyn uzasadniających wypowiedzenie umowy o pracę, ale dokonując oceny zasadności wypowiedzenia bezzasadnie zawęził zakres tej oceny. Postępowanie koncentrowało się wyłącznie w płaszczyźnie ustaleń mających na celu wyjaśnienie czy powódka informowała stronę pozwaną o wykorzystywaniu środków wspólnot mieszkaniowych zgromadzonych na funduszu remontowym na bieżące potrzeby zakładu. Pozostałe przyczyny, również istotne, umknęły uwadze stron i Sądowi pierwszej instancji, mimo iż spełniały kryteria przewidziane w art. 30 § 4 k.p. oraz uzasadniały dokonane wypowiedzenie umowy o pracę. Sąd Okręgowy uwypuklił, że powódka zatrudniona była na stanowisku dyrektora Zarządu Budynków Komunalnych. Natomiast zgodnie z ukształtowanym orzecznictwem Sądu Najwyższego pracodawca ma podstawy surowej oceniać wypełnianie obowiązków przez pracowników zatrudnionych na stanowiskach kierowniczych, względem personelu szeregowego. Uzasadnioną przyczynę wypowiedzenia umowy o pracę pracownikowi zatrudnionemu na stanowisku kierowniczym może również stanowić brak umiejętności organizacyjnych. Nie można odmówić bowiem pracodawcy prawa doboru do zatrudniania na stanowiskach kierowniczych osób spełniających

jego oczekiwania i gwarantujących realizację stawianych celów ekonomicznych. Sąd Okręgowy stwierdził, że okoliczności faktyczne sprawy wskazują, iż pracodawca mógł utracić zaufanie do powódki. Utrata zaufania do pracownika może stanowić uzasadnioną przyczynę wypowiedzenia, jeżeli znajduje oparcie w przesłankach natury obiektywnej i racjonalnej i nie jest wynikiem arbitralnych ocen lub subiektywnych uprzedzeń. Tym samym, Sąd Okręgowy nie podzielił stanowiska Sądu pierwszej instancji, że podane przez stronę pozwaną przyczyny nie uzasadniają dokonanego powódce wypowiedzenia umowy o pracę.

W skardze kasacyjnej powódka zarzuciła naruszenie prawa materialnego przez błędne zastosowanie art. 45 § 1 k.p. w związku z art. 30 § 4 k.p. polegające na błędnym uznaniu, że organ założycielski zakładu budżetowego nie jest zobligowany do prowadzenia kontroli podległych mu jednostek, w tym dokładnej analizy rocznego sprawozdania finansowego oraz kontroli działań dyrektora.

Konieczność przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca uzasadniła tym, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ponieważ Sąd drugiej instancji uznał, że nie informowała ona organu założycielskiego o stanie finansowym zakładu, co stanowi uzasadnioną podstawę utraty zaufania przez pracodawcę i stanowi uzasadnioną przyczynę wypowiedzenia umowy o pracę. Jednocześnie Sąd ten stwierdził, że organ założycielski nie ma obowiązku permanentnej kontroli jednostki, pomimo otrzymywania corocznego sprawozdania finansowego. Powyższe stwierdzenia są wzajemnie sprzeczne, a tym samym stanowisko Sądu drugiej instancji jest niezgodne z zasadami wypowiedzenia umów o pracę określonymi w art. 45 § 1 k.p. w związku z art. 30 § 4 k.p.

W konsekwencji skarżąca wniosła o uchylenie i zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez zasądzenie od strony pozwanej na jej rzecz odszkodowania w kwocie 16.200 zł tytułem nieuzasadnionego wypowiedzenia umowy o pracę oraz kosztów postępowania za wszystkie instancje, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w O. do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W razie wskazania tej przesłanki przedsądu, jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), należy w motywach wniosku zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859; z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08; z dnia 24 lutego 2012 r., II PK 276/11, LEX nr 1215147). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538; z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134).

W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11

stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185; z dnia 24 stycznia 2011 r., IV CSK 485/10, LEX nr 707918).

W rozpoznawanej sprawie nie sposób podzielić twierdzenia skarżącej w kwestii oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Mimo, iż skarżąca upatruje owej zasadności w błędnym zastosowaniu przez Sąd Okręgowy art. 45 § 1 k.p. w związku z art. 30 § 4 k.p., to nie przedstawia odpowiedniego wyводу prawnego mającego na celu wykazanie, w czym wyraża się oczywistość naruszenia zaskarżonym wyrokiem powołanych wyżej przepisów. Uzasadnienie skargi kasacyjnej koncentruje się przede wszystkim na naruszeniu przepisów postępowania, które w skardze nie zostały wskazane, w tym przedstawieniu przez skarżącą odmiennej oceny dowodów. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 7 września 2012 r., V CSK 529/11 (LEX nr 1222170) stwierdził, że skoro zgodnie z art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów i oceny dowodów, a Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia, to i o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej nie można wnioskować na podstawie zakwestionowania podstawy faktycznej rozstrzygnięcia.

Nie ma żadnych podstaw do uznania, jak przyjmuje to skarżąca w skardze, aby zasadność dokonanego wypowiedzenia umowy o pracę oceniać wyłącznie w odniesieniu do jednej z przyczyn wskazanych w pisemnym oświadczeniu woli pracodawcy. Pracodawca może wskazać kilka przyczyn wypowiedzenia umowy o pracę, w tym przyczyny dotyczące pracownika i inne nie dotyczące pracownika (dotyczące pracodawcy), a wypowiedzenie jest uzasadnione, gdy choćby jedna ze wskazanych przyczyn jest usprawiedliwiona (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2005 r., I PK 61/05, OSNP 2006 nr 17-18, poz. 265). Jeżeli pracodawca wskazuje kilka przyczyn wypowiedzenia umowy o pracę, to należy je ocenić łącznie, gdyż możliwe jest, że żadna z nich samodzielnie nie uzasadnia wypowiedzenia, ale razem je uzasadniają (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2007 r., I PK 187/06, OSNP nr 3-4, poz. 35 z glosą A. Wypych – Żywickiej, GSP – Prz. Orz. 2008/1/135-140). W związku z powyższym Sąd drugiej instancji, dokonując odmiennej oceny materiału dowodowego, był uprawniony ocenić wszystkie przyczyny wypowiedzenia umowy o pracę i prawidłowo przyjął, że

uzasadnione jest stosowanie ostrzejszych kryteriów oceny w stosunku do pracowników zajmujących stanowiska kierownicze i samodzielne (tak teza V uchwały pełnego składu Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 27 czerwca 1985 r., III PZP 10/85, OSNC 1985 nr 11, poz. 164).

Z powyższych motywów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

eb